

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

66. An damnatus ad trimeres in vita, vel ad tempus, si confugiat ad
Ecclesiam, gaudeat ejus Immunitate? Ex part. 1. tract. 1. res. 40.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

diff. unic. punct. 7. n. 9. Marius Antonius Maceraten sis *var. resol. lib. 3. resol. 9. n. 9.* Baiardus *ad Iulium Clarum, quest. 30. num. 28.* Guallinus *tom. 1. defens. 1. cap. 38. n. 55.* Bonacina *tom. 2. diff. 3. q. 7. punct. 5. num. 15.* Et ratio est, quia eo quod delictum Bannitorum non sit de exceptuatis, non apparet ratio, cur sint excludendi ab immunitate; eum ster. regula generalis pro eis, nempe omnes delinquentes confugiens ad Ecclesiam non esse ab Altari auellendos, ex *cap. 2. de immunit. Ergo, &c.* Adde quod Bannitus in alieno Territorio extrahi non potest, vt inter alios notat Azueus *lib. 1. tit. 2. cap. 3. num. 7.* Sed Ecclesia est de territorio Episcopi, ergo, &c. Et idem ego docui in *part. 4. tract. 1. resol. 92.* * Bannitum, si steterit in Ecclesia sua patriae, non fregisse exilium.

* Quae hic est Resol. cedens, & in alto §. eius secunda an- not.

3. Recitat modo respondere ad argumenta, quae Sarpi adducit pro sua confirmanda sententia. Et quoad primum: nempe Ecclesiam eos defendere, antequam perueniant in manus iudicis, non autem post latam contra eos ab ipso sententiam. Respondeo hoc esse gratis dictum, nam iura non faciunt hanc nouam, & chimericam Sarpi distinctionem; & lex vbi non distinguit, nec nos distinguere debemus, ex *l. Praeses, ff. de offic. Praesid.* & notat Surdus *consil. 51. num. 7.* & lex generaliter loquens generaliter est intelligenda, ex *cap. in fraudem §. vlt. de testam. militar.* & docet idem Surdus *consil. 27. n. 28. & alij.*

4. Deinde contra Sarpium assero, quod quando Bannitus non vult obsequere sententiam, & poenam contra illum latam a iudice, efficitur eo ipso delinquens, & reus; ergo erit ab Ecclesia defendendus. Adde quod sententia iudicis, & poena in Bannitos lata non efficit, vt ipsi amplius non sint rei, & quod possint ab Ecclesia defendi: & vt gratis hoc dicit Sarpius, ita gratis est ei negandum.

5. Ad secundum argumentum, quod talis Bannitus meditatio committit crimen peruersionis, hoc gratis concedendo, Respondeo iam satis probatum esse tale crimen non esse inter exceptuata a iure: & illud idem committentes non amittere privilegium immunitatis.

6. Ad tertium argumentum. Quod Bannitus in Ecclesia permanens, in eadem committit peccatum. Respondeo solum committentes in Ecclesia homicidium & mutilationem membrorum non gaudere eius immunitate: secus autem committentes in ea alia etiam grauius delicta.

7. Ad doctrinam vero Bartoli a Sarpo adductam, quam etiam refert Lauorius in *var. elucubr. tit. 2. c. 12. n. 74.* Bannitum non esse sepeliendum in Ecclesiis locorum, de quibus arceatur. Respondeo, quod non recte argumentatur de priuatione sepulturae ad privilegium immunitatis: nam excommunicatus non potest in Ecclesia sepeliri, & tamen gaudet immunitate, vt infra probabitur. Item Iudaei & alij infideles non possunt in Ecclesia sepeliri; & tamen est supra 45. vt infra videbimus, plures Classici Doctores tenent gaudere eius immunitate. Adde quod illa sententia Bartoli est omnino neganda, & idem a nullo Casuista, vel Theologo video illam approbatam, & ego prorsus falsam esse puto; quia vt obseruat Castrus Palaeus *tom. 2. tract. 1. v. diff. unic. punct. 11. n. 6.* & alij,

* Infra in Ref. quae hic est supra 45. & in aliis eius prima not.

* Sup. hoc in Ref. not. 1. huius Ref. & infra in Ref. 115 §. Probat. Aymon *consil. 908. n. 6. lib. 5.* Chassan. in *consuetud. Burgund. rub. 1. §. 5. n. 127.* Tufchus *verb. Ecclesia, concl. 5. n. 10.* Farinacius *de immunit. c. 22. n. 396.* Sperellus *de cif. 3. n. 11. §. 16.* Ant. de Marinis *quorid. resol. c. 116. per totum.* Et alij. Ergo, &c.

8. Notandum est, etiam hic, vt non solum non possit capri, atque extrahi ab Ecclesia Bannitus; sed nec etiam posse in ea occidi: non obstante quod ex forma statuti, aut ex alio capite posset impune occidi; nam taliter occidentes, licet puniti non possint tanquam homicidae, debent tamen seuerè puniri, vt violatores Ecclesiae, & Ecclesiasticae immunitatis. Ita ex Remigio de Gohis, Alexander Peregrinus *de immunit. c. 5. n. 11.* Vide etiam Farinacium *quest. 103. num. 323. de immunit. cap. 2. num. 39.* Sed an in tali casu occidens Bannitum in Ecclesia incurat in excommunicationem Gregorij XIV. contra extrahentes ab Ecclesia, vide Doctores affirmatiuam sententiam tenentes *vbi infra, * in resol. pen.*

* Quae hic est infra Ref. 128.

RESOL. LXV.

An frangentes carceres, & inde ad Ecclesias confugiens, gaudeant Immunitate. Et an carceratus a custode relaxatus sub fide, seu iuramento de redeundo, si non rediens ad Ecclesiam confugerit, gaudeat Immunitate, etiamsi carceratio sit iniusta? Idem dicendum est de damnato ad triemes, & inde ad Ecclesiam confugiente. Ex part. 3. tractat. 1. Resol. 37.

§. 1. **N**egatiuè respondet Petrus de Gregorio in *Synagoga lib. 3. c. 22. n. 12. & alij.* Sed quia hoc delictum non est in Bulla exceptuatum, affirmatiuam sententiam tenendam esse existimo; quam tument Doctores, quos citat, & sequitur Barbosa *collect. tom. 1. lib. 3. tit. 49. cap. 6. num. 11.* & ita dicendum esse puto contra Megalam in *2. p. lib. 4. c. 2. q. 1. n. 33.* de condemnato ad triemes, & inde ad Ecclesiam confugiente; nam, vt dixi in *tract. 1. de immunit. p. 1. resol. 40.* * supradictus reus gaudebit immunitate.

Sup. hoc supra in Ref. 27 §. Quae quinto & in aliis eius not.

2. Notandum est etiam hic obiter, carceratum a custode relaxatum sub fide, seu iuramento de redeundo, si non rediens ad Ecclesiam confugerit, gaudere eius immunitate, etiamsi carceratio sit iniusta; ita Farinacius *de immunit. c. 14. n. 200.* contra aliquos sentientes gaudere, quando carceratio esset iniusta; secus autem si iusta; & non adfesset mortis periculum; sed tu absolute tene affirmatiuam sententiam; quidquid in contrarium asserat Peregrinus *tride immunit. cap. 3. n. 10.* & alij penes ipsum.

* Quae nunc hanc sequetur, & c. Et pro contento in hoc §. Vlt. in Ref. praeterite not. & in c. de m §.

RESOL. LXVI.

An damnatus ad triemes in vita, vel ad tempus, si confugiat ad Ecclesiam, gaudeat eius Immunitate? Ex part. 1. tract. 1. Ref. 40.

§. 1. **N**on gaudere docet Villadieg. in *Polit. cap. 3. n. 215.* vbi asserit: [No vale la Yglesia al galote, que esta condenado a seruido de galeras.] Idem etiam docet Martha *de im. p. 2. c. 5. n. 17.* & alij.

2. Sed merito contrariam sententiam docet ex nostris Regnicolis vir doctus Giurb. in *constitut. criminalib. consil. 30. num. 21.* nam Ecclesia non tantum a poena infligenda reddit delinquentem, ad tam confugientem; securum, sed etiam a poena imposta; & sic damnatum ad Castrum Milatij per septennium ad Ecclesiam confugientem, gaudere eius immunitate, declarauit Curia Atchepif. Messanenfis ann. 1649. in causa cuiusdam de Barrefio. Et anno 1618. in causa cuiusdam

Sup. hoc supra in Ref. praeterite causam in fine §. 1. & infra in duabus Ref. seqq.

De Immunit. Eccles. Resol. LXVII. &c. 43

cuiusdam Bonapaglia, qui ex trimeribus Neapolitanis ad Ecclesiam confugerat, idem Archiep. Messinensis ita etiam declaravit, Et hanc sententiam in fauorem Ecclesie omnimodò tenendam esse existimo.

RESOL. LXVII.

An damnatus ad trimeres fugiens ad Ecclesiam gaudeat eius Immunitate?

Idem dicendum est de condemnato ad verbera.

Et an ductus ad ultimum supplicium, licet seruus pena efficiatur, si tamen ad Ecclesiam confugerit illius gaudeat Immunitate?

Et an Mercatores dolose fracti, vulgò que se hazen quebrados, si ad Ecclesiam confugerint, sint ab illa extrahendi? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 47.

§. 1. **C**ontra Martam & Villadiego, quibus nunc Caddo Megalium in 3. part. lib. 4. c. 2. quest. 1. n. 33. affirmatiuam sententiam docui in part. 1. tract. 1. Resol. 40. & sic citato, hanc etiam opinionem tenet Anton. de Marinis *quotid. resol. c. 177. num. 2. & 3.* Assi. verò, vt obseruat idem de Marinis *num. 5.* approbant hanc sententiam distinguendo, vt si ille, qui à trimeribus absugit, sit loco depositi condemnatus, vel certam habet condemnationem, sed est reclamatum, & pendet reclamatio, vel compleuit tempus, sed detinetur generale expectando liberationem, & in his casibus gaudere debet immunitate, nec aliter extractio permittitur; si verò absugiens certam habeat condemnationem, de qua non pendet appellatio, vel se pro delictis per eum paratis seruire concordauit, & adhuc tempus completum non est, eo casu, ex quo seruus pena est effectus, debet comple- re, & index Ecclesiasticus præstat extractionem, & hanc sententiam in praxi obseruatam fuisse à multis Nuntis testatur Ioseph Imperat. penes de Marinis *vbi supra.*

2. Sed ego iterum puto absolutè & sine vlla distinctione omnes remiges confugientes ad Ecclesiam gaudere eius immunitate, & ita hanc sententiam, præter Gurbam & Antonium de Marinis, tener etiam nouissimè Pereira *de manu Regia part. 2. cap. 50. nu. 17.* Antonius Nouarius in *summa Bullar. iii. de immunit. Eccl. num. 27.* & Ludouic. Correa in *relect. ad cap. inter alia, de immunit. Eccl. part. 3. num. 9. quæst. 4.* Quia asserit ipse, si aliqua ratio esset, quare condemnatus ad trimeres non gauderet immunitate Ecclesie, ea foret, quia per talem condemnationem seruus pena efficiatur, atque hodie per condemnationem huiusmodi, vel ad aliquod opus publicum, etiam in perpetuum, seruus pena non efficitur, iuxta textum in *Aubem. sed hodie, C. de donat. inter vir. & vxor. ex- cepto casu quoad mortem condemnatur, vt patet in l. qui ultimo, ff. de penis.* Ergo, &c. Facit etiam, quia ductus ad vltimum supplicium, licet seruus pena efficiatur, si tamen ad Ecclesiam confugerit, illius gaudebit immunitate, vt communiter tradunt DD. & hæc omnia docet Correns *vbi supra*, qui optimè limitat hanc opinionem, vt procedat quando condemnatus non sit ad remigandum propter crimen, ratione cuius immunitate priuaretur. Vnde ex his à fortiori patet condemnatum ad verbera gaudere priuilegio Ecclesiarum, vt docet Pereira & Correa *locis cit.* Igitur Episcopi inuigilent, ne remiges ad Ecclesiam effugientes tradant curie seculari, nam Ecclesie immunitate omnimodò gaudere debent, quidquid asserat Megalium & alij *vbi supra* & ad rationes patet responsio, ex his, quæ notauit Correa *loc. cit.*

3. Notandum est etiam hæc obiter, Ludouic.

Correa *loc. cit. num. 12.* Nouarius *num. 28.* Castrum Palaum *tom. 2. disp. vnic. de immunit. punct. 8. num. 6.* docere id quod ego olim docui, nempe Mercatores dolose fractos, vulgò que se hazen quebrados, si ad Ecclesiam confugerint, non esse ab illa extrahendos; quia tales neque in iure, neque in constitutione Gregoriana excipiuntur. Quidquid in contrarium asserat Pereira *de manu Regia part. 2. cap. 50. num. 16.* Vide me ipsum *part. 1. tract. 1. 2. resol. 32.*

Sup. hoc fir- pra in Ref. 60. & 61. & infra in Ref. 97. §. pen.

*Quæ hic est supra Ref. 60.

RESOL. LXVIII.

An damnati ad trimeres gaudeant Immunitate?

Et an reus à carcere confugiens ad Ecclesiam gaudeat eius Immunitate?

Et cursum inferius damnatum ad mortem, si cum ad supplicium deduceretur, & se eximens è manibus satellitum ad Ecclesiam confugeret, eius gaudere Immunitate? Ex part. 6. tract. 1. Ref. 22.

§. 1. **N**egatiuè respondet Sarpus *cap. 5. fol. 54.* vbi sic ait: Damnati verò ad Trimeres si fugerint, non possunt pariter Ecclesiarum immunitate defendi, quominus prehendantur, atque redeant ad penam: ob ea, quæ diximus, cum iam damnati fuerint, Ecclesia verò non damnatos quidem; sed eos tantummodo, qui iudicis sententia nondum damnati sint, tueri possit, tum etiam quia damnatis ad verbera pro publicis seruis habentur; & legibus atque Canonibus serui ad Ecclesiam confugientes non possunt Domini imperium excutere, sed solum penam aliquam iniustam vitare; & redire ad seruitia.

Sup. hoc in duabus præcedentibus Ref. & infra cursum in fine §. 1.

2. Sed cum multis Doctoribus meritò affirmatiuam sententiam ego docui in part. 1. tract. 1. resol. 40. & in part. 4. tract. 1. resol. 47. quibus adde Trullench in *Decal. tom. 1. lib. 1. cap. 11. dub. 3. num. 29.* Restat igitur solum respondere ad argumenta Sarpi, quæ pro sua confirmanda sententia adducit. Et ad primum, quod Ecclesia non defendit reos postquam iudicis sententia damnati sunt. Respondeo esse falsum, vt in superiori resolutione probatum est, & ex tali falsa doctrina sequeretur reum lata sententia, & damnatum ad mortem, si cum ad supplicium duceretur, & se eximens è manibus Satellitum ad Ecclesiam confugeret, eius non gaudere immunitate. Sed hoc dicere est contra praxim, & Doctorum sententiam, vt patet apud Corream in *relect. de immunit. part. 2. num. 9.* Gutierrez in *questionib. pract. l. 4. quæst. 4. num. 10.* Decianum *lib. 6. cap. 28. num. 19.* Tuschum *verb. Ecclesia. conclus. 10. num. 22.* Farinacium *de immunit. cap. 15. num. 197.* Castrum Palaum *tom. 2. tract. 11. disp. vnic. punct. 7. num. 12.* & alij. Ergo &c.

Quæ hic sunt præcedente Ref.

Quæ hic est supra Ref. 64.

Sup. hoc in Ref. præcedente §. Sed. cursum ad medium.

3. Ad secundum argumentum quod asserit dictos reos esse seruos publicos, & serui nequeunt confugiendo ad Ecclesiam à potestate Domini se liberare. Respondeo esse disparem rationem inter vtrumque casum, nam seruus qui absugit à domino, non est reus alicuius criminis vt suppono: & idè si ad Ecclesiam confugiat, non defenditur ab ea, cum eius possessio & dominium sit penes dominum, vt patet ex *cap. inter alia, §. si verò seruus, de immunit. & ex l. presenti, §. si. C. de his qui ad Ecclesiam confug.* Sed hoc non accidit in casu, de quo loquimur, cum damnati ad Trimeres sint verè rei, vt patet; nec sententia contra eos lata, & pena illis inflicta facit, vt ipsi delinquentes non sint; ergo ex *d. cap. inter alia, de immunit. debent Ecclesie gaudere immunitate.*

Sup. hoc in Ref. seq. & supra in Ref. 56. cursum in §. vit.

4. Neque dicendum est, quod tales rei per sententiam serui pena efficiantur: nam vt obseruat Ludouicus Correa in *relect. de immunit. part. 2. num. 9.*

Quæ hic est Ref. antecede- des, & in Ref. seq. & supra in Ref. cursum in fine

Sup. hoc in Ref. seq. & supra in Ref. 56. cursum ad medium.